

מפתחות

מפתח העניינים

מפתח המקורות

מפתח העניינים

מניעתו כנימוק לתשלומי הנאה 15 16 18 19 55	אבדה (ראה: השבת אבדה)
62 63 64 68 73(138)	אבדה דמוכח (ראה: הצלה, שיפוי על הוצאות ונזקים)
מעין גזל 15 16	אובליגטורי (ראה: תביעה אובליגטורית)
משמעותו המקורית של הביטוי "עשיית עושר ולא במשפט" 5(3)	אונס גמור 80 82 83
נטל נכס חברו בטעות 33	אחריות הזוכה להשבת הזכייה 9 82-85
נטל נכס חברו ללא רשותו לצורך הצלה 144	איבוד עצמי לדעת (ראה: מתאבד)
נטל נכס חברו שלא מתוך טעות 80	אישה, שגנבה 9
נימוק לחיוב הזוכה בהוצאות השבה 32 33	אסמכתא 83
פולש לרשות חברו דינו כגזלן 58 62 63	ארץ ישראל (ראה: יישוב ארץ ישראל)
פטור גזלן לשלם עבור הנאתו 28 61(53)	את גרמת לי היקפא יתירא (ראה: חסרון המזכה)
פרה גזולה, חרישה בה 29(138)	בזיון (ראה: הצלת כבוד)
קבלת נכס בטעות 85(56, 58)	בית המשפט
קטן שגול 26	סמכותו לפטור מחובת ההשבה 1 5 49 68 69 77
קרקע אינה נגזלת 15(68) 30 62	שיקולי צדק 1 7 9 13(56) 37 49 53 129 136 158
גניבת מידע 15(66) 67 91 93	185
גרמא בהנאה (ראה גם: מכריח ארי) 102 125 135	בל תשחית 166(19)
157	בנייה ונטיעה במקרקעי הזולת (ראה: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת)
גרמא בנוזיקין	בנק, הפקדה בטעות כחשבון בנק 81(29)
דר בדירת חברו ומנע השכרתה 14	בסיס משפטי לחובת ההשבה (ראה: השבה, בסיס משפטי לחובה)
חיסרון המזכה המחייב תשלום 14(60) 61-63 72	בעל מקרקעין, זכויותיו לגבי מחוברים שהוקמו במקרקעיו ללא רשותו (ראה: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת, סילוקם)
מניעת הנאה 62 63	
מניעת רווח 61	
נימוק לפטור מהוצאות השבה 33	
גרמי 63	
	גורמים ישירים לרווח 93-95
דין נהנה (ראה גם: טובת הנאה שאין עמה רווח, בסיס משפטי לחובת החשלוס בגינה) 10(36) 13	גזל
דעת שכינה איכא 103 104 117 153	אישה שגזלה 9
דקדוקי עניות 130	גזילת מידע (ראה: גניבת מידע)
דר כחצר חברו שלא מדעתו (ראה: זה נהנה...)	גזלן שהשכיר נכס גזול 29 30
	דר כדירת חברו שעמדה להשכרה 63
הוצאות, שיעור שבת (ראה גם: מזכה, החזר הוצאותיו)	הקמת מחוברים כתום לב על מקרקעין גזולים 165
הגדרת המושג 174	172
החזר הוצאות (ראה: הצלה, החזר הוצאות; השבת הזכייה, ניכויים מהשבה; מזכה, החזר הוצאותיו)	הקמת מחוברים על מקרקעין גזולים 166 172 177
החלפת הזכייה בנכס אחר (ראה: עקיבה)	חובת גזלן לשלם גם כשנעלם הנכס הגזול 29 80
התרמת רכוש 11 108	חובת גזלן לשלם עבור הנאתו 29 62 63
הייתי מתענה (ראה: זכייה, חיסכון)	כל הגזלנים משלמים כשעת הגזילה 28
	לא תגזול 16(68)

מפתח העניינים

ספרי קודש 124	היעדר זכות שברין 167 21 20
ופריעת חובו של חברו, ההבחנה ביניהן 99 102-	הלוואה (ראה גם: פורע חובו של אדם אחר)
158 157 151 133 (89)130 (7)118 106	כסף שהתקבל בטעות 81 79
שיפוי על הוצאות ונזקים	"ממוני גבך" 9 (29, 31) 81 79
אבדה דמוכה בלבד 143 129	עקיבה 81 (31) 6
הוצאות ונזקים, הבחנה ביניהם 136	פירעונה כנימוק לתשלומי הנאה 64 55 27 19-16
הוצאות סבירות בלבד 139 138	70 67
הפסד השתכרות 131	קטן שלווה 27
הצלת רכוש והצלת חיים 136 135	שינוי הנסיבות, אינו פוטר מחובת פירעון 79
נזקים צפויים בלבד 143 129	הנאה (ראה גם: טובת הנאה...)
פעולה לא סבירה שהועילה 134-132	לא ישירה (ראה גם: מכריח ארי) 133 125 102
פעולה לא סבירה שלא הועילה 137	157
פעולה סבירה שהועילה 135 130 129	מניעתה דינה כחסרון 63 62
פעולה סבירה שלא הועילה 137-136 118	סובייקטיבית של הזוכה 46-44 42 41 23 20-16 14
שכר ראוי 136 (145)	50 62 58 73 (59)85 119 120 134 135 139 145
שכר עבודה, שלילתו 129-125 119	185 176-174 155
הצלה מבזיון (ראה: הצלת כבוד)	תוך גרימת נזק 62 14
הצלה מדאגה 101 103 (23)104 (16)145	הסגת גבול, שימוש בכוח לסילוקה 182 181 163
הצלה מהמרת דת (הצלה רוחנית) (31)121 (36)154	הספקת סחורה בטעות (ראה: טעות, זכייה מתוך
הצלה ממיחוש בעלמא 123	טעות)
הצלה מנזק לא ודאי 145	הפסד השתכרות 131
הצלה מסכנה בריאותית	הפקדה בטעות כחשבון בנק 81 (29)
כשהזוכה מתנגד 156 155	הפקר 124
כהצלת רכוש 123	הצלה (ראה גם: הצלה מדאגה; הצלה מהמרת דת;
מבחן הסבירות 123	הצלה ממיחוש בעלמא; הצלה מנזק לא ודאי;
הצלה מפגם משפחה (ראה: הצלת כבוד)	הצלה מסכנה בריאותית; הצלה מצער; הצלת חיים;
הצלה מצער 145 104 101	הצלת כבוד; הצלת רכוש)
הצלה רוחנית (ראה: הצלה מהמרת דת)	איום לעומת סכנה ממשית 118 102
הצלת חיים	כשאין לבעלים סיכוי להציל בעצמם 124
אכדן אבר, הצלה ממנו כהצלת חיים 123	הציל ערכי הזולת כשפעל להצלת ערכיו שלו 139
הבסיס לזכות השיפוי 134	140
הצלה רוחנית כהצלת חיים (31)121 (36)154	זכייה ביוזמת המזכה, היחס ביניהן 150 137 118
והצלת רכוש, היחס ביניהן 136 135 120 119	158 157 153
(156)138	חובת התייעצות עם הזוכה 153 151 133 121-119
החובה להוציא הוצאות למענה 134	155
חובת התייעצות 135 130 120	חסרת סיכוי להצליח 120 119
לא תעמוד על דם רעך 121 117 (42)123 (77)127	שלא הועילה 152 138-136 129 119-117
157 155 (41)154	לא ביזמתו המכוונת 145-143
מבחן הסבירות 123-118	מקורות המצווה 118 117
מוכן להסתכן 154 150 135 120	מציל עצמו בממון חברו 152
מתאבד 155 154	משתמש בנכס חברו לשם הצלה, אחריותו 143
ניצול שאין לו כסף בשעת ההצלה 135 134	145
שיפוי, אף כשהתנגד הזוכה 154 150 149 120 119	נכסים ששימשו להצלה 145-143
155	סבירותה
שכירת פועלים להציל (75)127	סבירות הוצאות ההצלה 139 138
הצלת כבוד	סבירות הערכת הסכנה (ראה: סכנה, סבירות
התנגדות הזוכה 155 (7)150	הערכתה)
חיוב הזולת שאינו סובל דיחוי (51)107	סבירות הצלחת ההצלה 119
מבחן הסבירות 125 124	תנאי לשיפוי 155 153 149 139-136 121-118

מפתח העניינים

124 106-102	ופריעת חוב הזולת, ההכחנה ביניהן	הצלת רכוש
150 157 (16)145 132	השבת הזכייה (ראה גם: בית המשפט; השבה)	הוצאות למענה 130 117
79 77 49 37 5 1	בלתי צודקת	והצלת חיים, היחס ביניהן 136 135 120 119
(37)82 33 32 27	הוצאות ההשבה	(156)138
34 33	השבה בעין והשבת תמורה	כהשבת אבדה 124 119 117 104-102
95-89 1	ניכויים מהשבה	התנגדות הזוכה 103(26) 119 120 133(125) 150-
117	פטור מחובת השבה (ראה: זה נהנה וזה לא חסר; פטור מחובת השבה)	153
54 53 22	ותשלום הנאה, הכחנה ביניהם	חובה להוציא הוצאות כשמוכטח פיצוי 34(186)
185 92 (35)58 53 11 10	השכרת נכס המזכה (ראה גם: גזל, גולן שהשכיר נכס גזול; שכירות)	46(57) 47(62) 117 130 143 144 183
89 1	השקעת הזוכה להפקת רווחים מנכסי המזכה	חובת התייעצות 119 120 132-134 153
91	התנגדות להצלה (ראה: הצלה)	מבחן הסבירות 124
	להקמת מחוברים (ראה: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת)	ומבריא ארי, היחס ביניהם (ראה: מבריא ארי)
	החייב לפירעון חובו (ראה: פורע חובו של חברו)	שיפוי 103(26) 119 120 129 130-134 153-150
	הזוכה לזכייה (ראה: זכייה כפויה)	הקמת מחוברים במקרקעי הזולת (ראה: יורד לנכסי חברו שלא ברשות; מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת)
	זה לא נהנה וזה חסר (ראה גם: הנאה, סובייקטיבית של הזוכה)	השבה (ראה גם: פטור מחובת השבה)
144 73 45 44 20-16 14	זה לא נהנה וזה לא חסר	בלתי צודקת 1 5 37 49 77 79
56	זה נהנה וזה חסר (ראה גם: חסרון המזכה)	בסיס משפטי לחובה (ראה גם: השבת הזכייה; טובת הנאה...; נכס) 8-20 53 101
18-14	בסיס משפטי לחיוב	במשפט האנגלי 5 6
	הנאה שיכול הזוכה להשיגה בחינם (ראה: הנאה, סובייקטיבית של הזוכה; זה לא נהנה וזה לא חסר)	במשפט הישראלי 6 7
	חסר, הגדרתו	זכייה שאינה עוד ברשות הזוכה (ראה גם: עקיבה) 80-86
109 117 104-102	את גרמת לי היקפא יתירא 45(50) 59(44) 61(49)	הכלל המנחה 1 5 49 53
	בלאי 15 63 64 69 70	ותשלום תמורת הנאה 22 53 79
	חסרון המלווה בהנאת המזכה 63 64	השבת נכסי הזולת (ראה גם: ערבוב מיטלטלין) 9
	חסרון של מה בכך 64	10 12 32 39 40 47 91 93 101 102 170(38)
	חסרון שנגרם ע"י גורם שלישי 48 65	השבת אבדה (ראה גם: הצלה; הצלת רכוש)
	מניעת הנאה 62	אכרתו ואכדת חברו 117
	מניעת רווח 61	אין לבעלים דרך אחרת להשבת האבדה 102 124
	נזק, אפילו נגרם באונס 62	בסיס לקביעה "דעת שכינה איכא" (ראה: דעת שכינה איכא)
	שחרוריתא דאשייחא 15 63 64 69 70	הצלת רכוש כגדר השבת אבדה 102-104 117 119
	תחרות עיסקית 67 68	124
	חסרון שלא נגרם ע"י הזוכה 41 42 48 64-67 71	הצלת רכוש שייחכן שהיה ניצול ממילא 124
	72	חובה לעשותה בחינם 118
	חסרון שקדם לזכייה 64-67	כפייה על קיום המצווה 82 83
	מקיף שדותיו והקיף גם שדה אחר 71	הכרוכה בהפסד 117
	זה נהנה וזה לא חסר 1 10(36) 11(37) 13 49(77)	מובטח לו פיצוי ואינו משיב 132(119)
	69 92(15)	כשמוכטח למשיב פיצוי על הפסדיו 34(186)
	בסיס משפטי לפטור 54 55	46(57) 47(62) 117 130 143 144 183
	הנאה, הגדרתה 14	ומצוות לא תעמוד על דם רעך (ראה גם: לא תעמוד על דם רעך) 117 121 127 127(77), 157

מפתח העניינים

הנאה אכילה, חובת תשלום עבורה (72)48
 הנאה שאין עמה רוח, פטור מתשלום (81)65 49
 (91)66
 הצלה (12)145
 זכות הזוכה והמזכה לתבוע סילוק 46
 זכות המזכה להשבה 37
 זכייה ביזמת הזוכה 48-46
 זכייה ביזמת המזכה (81)65 48-46 (91)66
 נכס בעין והנאה שיש עמה רוח 47
 נעלמה עד שעת התביעה 80
 שותפות ברווחים שנוצרו 48-46 (26, 22)93
 זכייה ביזמת הזוכה (ראה גם: מזכה)
 בסיס משפטי לחובת השבתה 49
 הנאה שאין עמה רוח שזכה בה שלא במכוון 19
 20
 הנאה שאין עמה רוח שזכה בה במכוון 18-14
 הנאה שיש עמה רוח 12-10
 נכס בעין 9
 הוצאות השבת הזכייה 32
 זכייה ביזמת המזכה 8 14 37 49 (22)93
 מכוונת ולא מכוונת 14 19 33 80 144 145
 משתמש בנכס חברו לשמירה על ענייניו 143-145
 זכייה ביזמת המזכה (ראה גם: מזכה; מתנדב) 49
 50
 אינה מועילה לזוכה (40)44 (39)170
 בסיס משפטי לחובת השבתה (ראה גם: זכייה
 ביזמת הזוכה, בסיס משפטי לחובת
 השבתה) (39)43 48
 גובה ההשבה, העיקרון המנחה 41 44
 הוצאות הזוכה, ניכויין 89-95
 הוצאות השבת הזכייה 32
 הקמת מחוברים במקרקעי הזולת — מקרה
 קלאסי 2 164 180 181
 זוכה שהיה יוזם בעצמו את הזכייה 44-46
 זוכה המתנגד לזכייה (ראה: זכייה כפויה)
 זכייה ביזמת גורם שלישי 47-49 (81)65
 זכייה ביזמת הזוכה 8 14 37 49 (22)93
 זכות המזכה להשבה 1 2 37 46-44
 חוק עשיית עושר, דגש על זכייה ביזמת המזכה 2
 חסרון הקטן מהזכייה 71 72
 כוונת המזכה, בחינתה 38 41 42 45-47 71 72
 90 113 140
 כללי חשלום ואפשרות סילוק 37-46
 מזכה שהתכוון להרע לזוכה (25)41
 מציל שפעל בלא להתייעץ 120 133 139
 מציל שפעל למרות התנגדות הזוכה 151 153 158
 סילוק הזכייה
 זכות הזוכה לתובעו 38 168-170
 זכות המזכה לתובעו, העדרה 38 39 171-173

הנאה שהיה יכול הזוכה להשיגה בחינם (ראה:
 הנאה, סובייקטיבית של הזוכה; זה לא נהנה וזה
 לא חסר)
 הנאה סובייקטיבית, הגדרה 14
 כהצלה 139 143
 חסרון, הגדרתו (ראה: חסרון המזכה)
 חסרון המזכה נגרם על ידי גורם שלישי 48 64-67
 חסרון בנכס שאינו מקור הזכייה 67 68
 חסרון שקדם לזכייה 64-67
 חסרון הקטן מהזכייה 68-73
 חריגים לפטור
 גילוי נכונות לשלם 58 59
 זכייה שיש בה משום רוח 53 59
 מחאת המזכה נגד הזוכה 56-58
 ומעין גזלן (68)16
 ומעין לווה (68)16
 מקים מחוברים במקרקעי הזולת 184
 זוכה (ראה גם: זכייה ביזמת הזוכה)
 אחריותו להשבת הזכייה 9 82-85
 גזלן (ראה: גזל, חובת גזלן לשלם עבור הנאתו)
 גילה נכונות לשלם 58 60-112 178
 שהוא גם מזכה 1 89 95 (35)
 התנגד לזכייה (ראה: זכייה כפויה)
 יכולתו לשלם עבור הזכייה
 זכותו לדרוש סילוק 38
 זכותו לדרוש סילוק המחוברים 168 177 185
 ותנאי התשלום 185
 פטור דין 26-28
 תרם ליצירת רווחים מנכסי המזכה 89-95
 זכויות יוצרים
 רוח שהופק תוך פגיעה בהן (29)93 (31)94
 זכות בית המשפט לפטור מהשבה (ראה: בית
 המשפט, סמכותו לפטור מחובת ההשבה)
 זכות קניינית (ראה גם: כיצד הלה עושה סחורה
 בפרתו של חברו; ממוני גבך; משתרשי ליה;
 עקיבה)
 בסיס לחובת השבת נכס בעין 9 19 22 53
 בסיס לחובת השבת רווחים שנוצרו מנכסי
 המזכה 19 21 22 53
 זכות אובליגטורית (29)9
 יסוד לשיקולי צדק (8)77
 ערכוב מיטלטלין 79
 פגיעה בה כיסוד למניעת התעשרות שלא כדין 6
 (50)12
 זכייה שאינה כרוכה בחסרון המזכה (ראה: זה נהנה
 וזה לא חסר)
 זכייה שהוחלפה בנכס אחר (ראה: עקיבה)
 זכייה ביזמת גורם שלישי (ראה גם: מזכה) 50
 הוצאות ההשבה 32

מפתח העניינים

חוק עשיית עושר (ראה גם: סתירות בין החוקים הדנים בהשבה)	ניתנת לסילוק ושאינה ניתנת לסילוק 37-39 שנעלמה עד שעת התביעה 80
זיקת החוק למשפט העברי 1 (25)7 99 117 149	סעיף 1 (ב) לחוק עשיית עושר, חריגים לכלל 1
158 157	157 117 99 (31)42
חוקים אחרים הדנים בהשבה 5(4)	פורע חובו של חברו – מקרה מיוחד 1 (31)42
מטרתו 1 2 5	157 99
מקורות ההשראה 1 7 5(3) 99 117 149 158	שמירת ענין הזולת – מקרה מיוחד 1 (31)42 99
פרשנותו על פי המשפט העברי 1 2 7 8(25) 68	157 149 (6)118 117
150 91 69	זכייה כפויה 2 42 119 120 133(125) 149-156
חיוב שאין לדחות את קיומו	168 158
הרחקת מטריד ציבורי 108	זכייה הכרוכה בחסרון המזכה (ראה: זה נהנה וזה חסר; זה לא נהנה וזה חסר)
נימוק לפיצויים עבור הצלת מתאבד 154	זכייה הכרוכה בחסרון קטן של המזכה 68-73
נימוק לפיצויים עבור שמירת כבוד 125	זכייה שנעלמה עד שעת התביעה (ראה: זמן מכריע לקיום הזכייה)
פיצוי למקיימו במקום החייב 107	זכייה, סילוקה על פי דרישת הזוכה 34 37-39 45
היסכון	49 71(123)
שאינו ודאי 12 13 101 105	זכייה, שווייה (ראה: שווי הזכייה)
הייתי מתענה 12 (115)25 101 105	זכייה מתוך טעות (ראה גם: טעות טעות הזוכה
ודאי כזכייה ברווח 9 11-13 24 101 104	גובה החשלום בגינה 19 20
ופורע חובו של חברו 104-106	הוצאות ההשבה 33
חלוקת רווחים, בין הזוכה והמזכה 47 90-95	זכייה מכוונת 14 19 20
170(38)	כסף שהתקבל בטעות, מתיי נחשב להלווה 9(29)
חסרון המזכה (ראה גם: זה נהנה וזה חסר; מציל, פיצוי על נזקיו)	משתמש בנכס חברו מתוך טעות 2
את גרמת לי היקפא יתירא 45(50) 59(44) 61(49)	סבר בטעות שהפרה שלו ואכלה 19
71 94(32)	עקיבה 78(12)
בלאי 15 63 64 69 70	קבלת נכס בטעות, מתיי מוגדרת כגזל 85(56, 58)
היעדרו כנימוק לפטור מחובת תשלום 53-55	טעות המזכה
הפטור השתכרות של מציל, הערכת הפיצוי עליו 131	הקמת מחוברים במקרקעי הזולת (ראה גם: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת) 165 166
זכייה ביזמת המזכה 41 42 45(50)	התעשרות שלא כדין 2 5
זמן מכריע לקביעתו 23	כסף שהופקר כחשכון בנק בטעות 81(29)
חסרון המלווה בהנאת המזכה 63 64	כסף ששולם בטעות 5 8
לא נגרם על ידי הזוכה 48 64-67	מזכה שלא התכוון להועיל לזוכה 41 165 166
מניעת הנאה 62	סחורה שסופקה בטעות 8 9 77
מניעת רווח 61	פרידמן, גישתו 44(41) 90(4)
נזק, אפילו נגרם באונס 62	רחץ מכונית חברו בחושבו שהיא שלו 41
נימוק לתשלום הזוכה 13-20 49 59	זמן מכריע לקיום הזכייה 21 22
בנכס שאינו מקור הזכייה 63(69) 67 68	הנאה שאין עימה רווח 21-25 79 86
פחות משווה פרוטה 64	הנאתו הסובייקטיבית של הזוכה, מועד קביעתה 23
קדם לזכייה 64-67	חסרונו של המזכה, מועד קביעתו 23
קטן מהזכייה 73-86	נכס בעין והנאה שיש עמה רווח 22 77-86 175
הקשר בינו לבין הזכייה 64-68	שווי הזכייה, מועד קביעתו 23
שחרוריתא דאשייתא 15 63 64 69 70	זן את חברו 12(52)
של מה בכך 64	
תחרות עסקית 67 68	
	חווה מכללא (ראה: מעין חווה)
טובת הנאה שאין עמה רווח	
אכילה 48(72)	

מפתח העניינים

ידו על העליונה (ראה גם: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת, חשלוס תמורת קיומם) (70)174 178	בסיס משפטי לחובת החשלוס בגינה 19-13 (36)10 27 54 55 62-64 67 68 70 72 (130)73 (138)100 הנאה חושית 86 23
ידו על התחתונה (ראה גם: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת, חשלוס תמורת קיומם) (36)169 174 (55)172 יובל (10)165	הנאה לעומת רווח 50 49 47 46 22 13 12 10-8 89 85 80 79 54 53
יוזם הזכייה (ראה: זכייה ביזמת...) יורד לנכסי חברו שלא ברשות (ראה גם: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת) 164 163 137 יורש שטעה, דוגמה לאיבוד זכייה בטעות (ראה גם: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת) 82 19 יישוב ארץ ישראל (57)46 (19)166 ירושה (ראה: יורש שטעה)	הזוכה יכול היה להשיגה בזול או בחינם (ראה גם: זה לא נהנה...) 50 46-44 42 41 23 20-16 14 62 (58)73 (59)85 119 120 134 135 139 145 155 174-176 185
מוריש שנהג ברשלנות, דין היורשים (35)82 אחריות המשתמש בנכס חברו לשם הצלה 143	חיסכון לא ודאי (ראה לעיל: חיסכון) חסרון גדול מהזכייה 63 (63)15 חסרון קטן מהזכייה 73-68 ביזמת גורם שלישי, פטור מתשלום (81)65 48 47 66 (91)
כוונת המזכה ביזמתו (ראה: זכייה ביזמת המזכה, כוונת המזכה, בחינתה; מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת, כוונות המקיים) כוונת הזוכה 40	ביזמתו הלא מכוונת של הזוכה 20 19 ביזמת המזכה 72 71 46-39 ביזמתו המכוונת של הזוכה 70-68 18-14 נעלמה עד שעת התביעה 86 79 25-21 תועלת 86 23
הקמת מחוברים 180-177 171 169 168 זכייה ביזמתו המכוונת 14 זכייה שלא ביזמתו המכוונת 145 80 19 רצונו המשוער של הזוכה בזכייה ביזמת המזכה 50 49 46-42	טובת הנאה שיש עמה רווח (ראה גם: כיצד הלה עושה סחורה כפרתו של חברו; ממוני גבך; משתרשי ליה) בסיס משפטי לחובת ההשבה 49 12-10 8 הוצאות הזוכה, ניכויין 95-89 1 זה נהנה ממנה וזה לא חסר 59 53 (77)49 זמן מכריע לקיום הזכייה 22 חלוקת רווחים עם המזכה 95-90 חיסכון ודאי דינו כרווח 13-11 ביזמת גורם שלישי 47 46 ביזמת המזכה 40 39
כופין על מידת סדום 70 62 (29 26)57 55 כיצד הלה עושה סחורה כפרתו של חברו 21 13 11 30 53 54 (9)92 (20)93 (29)94 (31)185 כסף	נעלמה עד שעת התביעה 175 86-77 22 נסיבות העושות את ההשבה בלתי צודקת 79 ופורע חובו של חברו 106-104 101 נכס בעין (ראה גם: זכות קניינית) ביטול השעבוד מנכסים משועבדים 101 בסיס משפטי לחובת השבתו 9 8 זמן מכריע לקיום הזכייה 22 חלוקת רווחים 93
ששולם בטעות 8 5 שהופקד בטעות בחשבון בנק (29)81	ביזמתו הלא מכוונת של הזוכה 19 מי שהושבה לו אכדתו 103 102 נסיבות העושות את ההשבה בלתי צודקת 79 נעלם עד שעת התביעה (ראה גם: עקיבה) 86-77 22 שינוי פיוזי שהשביח את נכס הזוכה 94 93 47 10 101
לא יהא חוטא נשכר 70 69 לא תוכל להתעלם (119)132 לא תעמוד על דם רעך הוצאות לשם הצלה, תובה 134 הצלת חיים 157 121 117 זוכה מתנגד להצלה 155 154 וחילול שבת בפיקוח נפש (35)122 מאבד עצמו לדעת (41)154 קופת חולים (77)127 רופא קופת חולים (77)127 שומע מזימה לפגוע באתר (42)123 שכרוהו כדי שיציל 128 127 לשון הרע (56)125	טעות (ראה גם: זכייה מתוך טעות) איבוד הזכייה מתוך טעות (ראה גם: אונס גמור) 82 79 77 טעות במדידה (ראה: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת, טעות במדידה שגרמה לכך)
מברית ארי גורם לחיסכון אצל חברו (44)11 (113)24 (105)	

מפתח העניינים

מחוברים שהוקמו במקרעי הזולת (המשך)	151 102 101 הגדרה
מכחישים את הקרקע (ראה להלן: סילוקם)	124 123 121 118 106-101 מציל ומבריא ארי
מכירת המקרקעין למקים	151 (16)145 (142)135 (96)130
המקים	157 152 151 113 107-101 פורע חובו של חברו
גזלן קרקעות	92 מדפיס, עם סדר דפוס ששילם חברו עבורו
מחזיק ברשות	מודר הנאה
הנחשב כמי שלא פעל לתועלת בעל המקרקעין	השבת אברתו (23)102
הנחשב כמי שפעל ברשות בעל המקרקעין	פריעת חובו 100
167-170	מזיק (ראה: נזיקין)
הנחשב כמי שפעל לתועלת בעל המקרקעין	מזכה
שמכר את זכויותיו בהם (40)170	אינו יהודי (68)48
סבר בטעות שהוא היורש היחיד של המקרקעין	זכייה ביזמתו (ראה: זכייה ביזמת המזכה; מתגרב)
183	ממון שאין לו תובעין (ראה להלן: קופה של צדקה)
רכש המקרקעין מגזלן	קופה של צדקה 32-30
רכש את המקרקעין ואח"כ התבטלה העסקה	תשלומים למזכה
167 172 176 179	בגין טובת הנאה שאין עמה רווח (ראה: טובת הנאה שאין עמה רווח, גובה התשלום...)
במקרקעין משועבדים (8,12)	מציל ערכי הזולת (ראה גם: הצלה, שיפוי על הוצאות ונזקים) 118
סוג המחוכרים	מקים מחוברים במקרעי הזולת (ראה: מחוברים שהוקמו במקרעי הזולת, תשלום תמורת קיומם)
168 166	פורע חובו של חברו כשהוא זכאי להשבה 113
בעלות במחוכרים שסולקו	מחאה, של המזכה לזכיית הזוכה (ראה גם: זה נהנה וזה לא חסר, חריגים לפטור) 67 (69)63 58-56
כררת בעל המקרקעין	מחוברים שהוקמו במקרעי הזולת
168 167 165 (28)42 32	בעל מקרקעין שהיה יחם בעצמו את ההקמה 168
170	178-176 169
בררת המקים	הוראות החוק הישראלי לעומת המשפט העברי
186 173-170 169-167 165	העברי 166 164 163
גילה בעל המקרקעין רצונו לרוכשם (37)169	הושכרו לאחר 92 53
הגבלת זמן להחלטת בעל המקרקעין	התאמתם למקרקעין 178-176 173 172 168 166
183 182	180
הוצאות הסילוק	ניצול יעיל של המקרקעין 177 173 171 167
182 181 32	ניצול לא יעיל של המקרקעין -177 173 172 167
יתקלקלו עם סילוקם	179
170 169	ניצול סביר יחיד של המקרקעין 171 168 167
לא נגרם כל נזק לבעל המקרקעין	177 173
171	שדה שאינה עשויה ליטע (38)170 (21)167 164
מחאת בעל המקרקעין לפני ההקמה (6)150	שדה העשויה ליטע (6)150 (17)166 164
נגרם נזק למקרקעין בהקמתם בקיומם או כסילוקם	(22)167
178 177 173-170 168 166	התנגדות בעל המקרקעין לפני ההקמה (6)150
על חשבון המקים	התנהגות בעל המקרקעין לאחר ההקמה 179-177
182 181	183
על ידי מכירה	טעות בזיהוי השטח שגרמה לכך 177
170 169	טעות במדידה שגרמה לכך 183 177 172 166 164
פונקציה של מידת התאמתם למקרקעין	184
168-166	כוונות המקים 177 176 172 171 168 165 164
פיצוי במקום סילוק	180 (136)185
34	
קיצוץ	
186	
רכישת המקרקעין ע"י המקים	
184 183	
שוויים	
180 179 177 175 172	
לשימושו הזמני של המקים	
166	
שעת רכישת הבעלות עליהם ע"י בעל המקרקעין	
178 177 175 172 171 169 16	
תנאי התשלום	
186 185	
תשלום לבעל המקרקעין תמורת השימוש במקרקעין	
186-184	
תשלום תמורת קיומם	
181 180	
הוצאות המקים, החזרן	
179 177 174	
הנאה סובייקטיבית של בעל המקרקעין	
174	

מפתח העניינים

- 169 רכישת מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת
מפרנס את אשת חברו (ראה גם: פורע חובו של
חברו) 100 106 107 109 (68) 110
מצווה, שכר על קיומה
איסור קבלת שכר, הכלל 125 126
חריגים לכלל
מקיים מצווה אגב עיסוק במקצועו 126 127
מתפרנס מפעולות מצווה 126
פעולת הכנה לקיום מצווה 128 129
שליח המקיים מצווה עבור שולחו 127 128
תקנת חכמים המתירה קבלת שכר 126
מצווה קעביד (ראה גם: מחילה, של הפורע חובו של
חברו, נימוק לשלול ממנו פיצוי) 103 (23) 104
מציל (ראה: הצלה)
מציל עצמו בממון חברו 152
מקח טעות (ראה: מכר, שהתבטל)
מקים מחוברים במקרקעי הזולת (ראה: מחוברים
שהוקמו במקרקעי הזולת)
מקיף שדותיו והקיף גם שדה אחר (ראה: זה נהנה
וזה חסר)
מקרקעין (ראה גם: מחוברים שהוקמו במקרקעי
הזולת)
שימוש בכח לסילוק מסיג גבול 163 181 182
משכון 67 100 (9) 105 (87)
משפט אנגלי 1 5 8 (25) 20 26 40 (94) 33
משתרשי ליה 11 12 (52) 13 (54) 24 (113) 25 (115)
41 (25) 43 (39) 53
מתאבד, פיצוי למציל אותו 154 155
מתנדב 1 39 40 48 (68) 89 (4) 181
- נזיקין
הרחקת נכסים מבעליהם 33
זוכה שהזיק לזכייה לפני שעת התביעה 82-84
ומחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת 164
מניעת הנאה 62 63
מסלק מטריד שיצר חברו 108
נהנה תוך כדי גרימת נזק שהוא פטור עליו 14 62
נזק עקיף (ראה: גרמא בנזיקין)
נזק מתוך אונס 62
פיצוי על נזק כנימוק לתשלומי הנאה 14-16 18 54
61-63 72 (130)
פיצוי על נזקי המציל (ראה: הצלה, פיצוי על
הוצאות ונזקים)
תשלומי נזיקין 20 22 33 80 82-84 106
ניכויים מהשבה (ראה: השבת הזכייה, ניכויים
מהשבה)
נכס
בסיס משפטי לחובת השבתו 8 9 22
בעין, שנעלם עד שעת התביעה 22 78-86
- 167 התאמתם המחוברים למקרקעין, השלכותיה
173-181 185 186
התנהגות בעל המקרקעין לאחר ההקמה,
השלכותיה 178 179
זמן מכריע לקביעת גובה התשלום 175 178
מחיר קבלן 41 (23) 175 180
משפט ישראלי 173 174 178 (96)
העיקרון המנחה 176 177
עליית ערך הקרקע 174
שבת, הגדרתו 174 175
שווי המחוברים בשוק, הגדרה 174 175 177-179
שיעורו 174-186
מחילה
של המזכה, נימוק לפטור בזה נהנה וזה לא
חסר 55 56 59 (45) 62 64 68 70 71
של המלווה, נימוק לשלילת פיצוי מהפורע חובו
של חברו 105 111
של מציל, שיכול להיוועץ בניצול ולא נועץ 132
152
של הפורע חובו של חברו, נימוק לשלול ממנו
פיצוי 104 105 109 (68)
מיסים, פטור מתשלומם על חשבון הזולת 11-12
מכר
שהתבטל 80 83 84 85 (59) 165 167 169 173 179
פריעת חוב חברו הנובע ממנו 107
מלמד תורה, שכרו 125 126 (73) 127 (77)
ממון שאין לו תובעין 30-32
ממונא לא בטיל (ראה גם: ערבוך
מיטלטלין) 78 (12)
ממוני גבך, נימוק לחובת השבה 9 10 12 13 26
43 (39) 44 (40) 47 53 57-77 81 85 101
מניעת הנאה 62 63
מניעת הפסד (ראה: חיסכון; מבריה ארז)
מניעת רווח 61
מעות עניים, הנאה מהם 31
מעילה
גובר שמעל בקופת צדקה 31
בהקדש 17 (71) 55-57
מעין גזל 15 16
מעין הלוואה 16-18
מעין חוזה
במשפט האנגלי 6 26 56 (22) 94 (33)
נימוק לזכות המציל לפיצוי על הוצאותיו 137 139
נימוק לחובת התשלום
כשהזוכה גילה נכונות לשלם 58 (35) 59
בזכייה ביזמת המזכה 44 (39)
בזכייה שכרוכה בחסרונו של המזכה 17 (73)
55 (22)
כשהמזכה מחה נגד הזוכה 57

מפתח העניינים

- התנגדות החייב לפירעון חובו 109 108
זכותו להשבה
- אילוץ מוצדק לפרוע 110 109 106
אסור היה לדחות את תשלום החוב 125 108 107
154
- חוב הנובע מעסקת מכר 107
חוב ששולם תמורת פדיון נכסים שעוקלו שלא
כדין 108(56)
- חייב שגילה שהוא מתכוון לפרוע את
החוב 60(45) 112
- טענת הגנה 110
- ערכ שפרע לפני שנתחייב לפרוע 111 109
רצון להגן על אינטרס חוקי 110 109
שותף, פריעת חובו 108
- תפס משכון מהמלווה 100(9) 112(87)
- זכייה ביזמת המזכה 1 42(31) 99 157
- מלווה שאינו יהודי 112(84)
- מפרנס אשת חברו 99 100
- מפרנס בתו במקום בעלה 109(68)
- משלם תשלומי נזק במקום חברו 107
- פרע בעל כורחו 106(41)
- ושומר על ערכי חברו 99 123 118(7) 130(89) 133
- 151 157 158
- שיעור הפיצוי, כשהפורע זכאי להשבה 113
פטור מחובת השבה
- זכייה שאינה כרוכה בחסרון המזכה (ראה גם: זה
נהנה וזה לא חסר) 54 55 61(54)
- זכייה שאינה מועילה לזוכה 44(40)
- זכייה לא ישירה 102
- זכייה שנעלמה לפני שעת התביעה 22-25 77-80
- חסרון המזכה נגרם על ידי גורם שלישי 48
- חסרון המזכה קדם לזכייה 64-67
- מברייח ארי (ראה: מברייח ארי)
- נסיבות העושות את ההשבה בלתי צודקת 1 5 37
49 77 79
- נפרע חובו על ידי אחר 99
- סמכות בית המשפט לפטור מחובת השבה 1 5 49
68 69 77
- ערך נכסי הזוכה עלה בלא שנשתנו שינוי
פיזי 10(36) 94(32)
- פיקוח נפש, הגדרתו 122 123
- פיקציות משפטיות 6 78(12) 81(29)
- פסול דין (ראה: זוכה, פסול דין)
- פעולה לשמירת עניין הזולת (ראה: הצלה)
- פרה שאכלה תבואה ברשות הרבים 19 20
- פרה שנפלה על פירות וניצלה מחבטה 62
פרנסה
- התבזות למענה 156
- הסתכנות למענה 122 156
- הגיע לזוכה ביזמת המזכה 40
הוצאות השבתו 32 33
השבחתו (ראה: השבחת נכסים)
השבחתו או השבת תמורתו 33 34
זכה בו קטן ביזמת המזכה 27
חיסכון ודאי כנכס בעין 12
ממון שאין לו תובעין 32
נגנב על ידי קטן 26
רווח ממשי כנכס בעין 12 22
ושירות או טובת הנאה 10
נסיבות העושות את ההשבה בלתי צודקת (ראה:
השבת הזכיייה, בלתי צודקת)
- סבירות, פעולת הצלה (ראה: הצלה, סבירותה)
סדר דפוס, הדפסה באמצעות סדר דפוס ששילם אחר
עבורו 92
- סחורה שסופקה בטעות 8 9 77
- סיגוף עצמי, איסורו 123 155 156
- סילוק הזכיייה (ראה: זכיייה, סילוקה על פי דרישת
הזוכה)
- סילוק מחוברים שהוקמו שלא ברשות במקרקעי
הזולת (ראה: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת,
סילוקם)
- סכנה
- שמותר להסתכן בה 122 156
- סבירות הערכתה 118 119
- בהצלת כריאות 123
- בהצלת חיים 121-123
- בהצלת כבוד 124 125
- בהצלת רכוש 124
- סתירות בין החוקים הדנים בהשבה 2 40 160 181
184
- עונשין 29
- עושה סחורה בנכס חברו (ראה: כיצד הלה עושה
סחורה בפרתו של חברו)
- עקיבה 6 9(31) 22(109) 26 32 78 79 81
- ערב שפרע לפני שנתחייב לכך 109 111
- ערבוב מיטלטלין של בעלים שונים 40 42 43
48(67) 78 81 91
- ערבוב ממון של בעלים שונים (ראה גם:
עקיבה) 78 81
- ערלה 47(65)
- פגם משפחה (ראה: הצלת כבוד)
- פולש לדירת חברו 58 62 63
- פורע חובו של חברו
- אינו זכאי להשבה 99-106 151
- בעל חוב רוחק 107(54)

מפתח העניינים

שווי השוק 14	מפרנס אשת חברו 99 100
תשלום כגובה שווי הזכייה למזכה כזמתו 41-46	מפרנס כתו כמקום בעלה 109(68)
שוטה (ראה: פסול דין) שומרים	פעולות שיש בהן מצווה, פרנסה מהן 126
אחריות המשתמש בנכס חברו לשם הצלה 143	פרשנות החוק על פי המשפט העברי 1 2 7 8 (25)
זוכה כשומר 9(28) 84 85	150 91 69 68
טענה שיכול היה לפטור עצמו מתשלום ע"י כיצוע עבירה 105(34)	צדק (ראה: בית המשפט; השבת הזכייה, בלתי צודקת; שיקולי צדק)
מוריש שנהג ברשלנות, דין היורשים 82(35)	צדק טבעי 5 6 20 21 26 28 77
ממון שאין לו תובעין 31	צדקה (ראה: ממון שאין לו תובעין)
נימוק לחיוב הזוכה גם אם איבד את הזכייה 22	קבלן, ששינה מהוראות המזמין 169(36)
84 83 80 שותפות	קובר אשת חברו 107
וחיוב זוכה להשתתף בהוצאות שכנו 60(45)	קופת חולים (ראה: לא תעמוד על דם רעך, קופת חולים)
נוצרה בהקמת מחוברים במקרקעי הזולת בלא רשותו 169 170(38)	קופת צדקה (ראה: ממון שאין לו תובעין) קטן
נוצרה בערכוב מיטלטלין 47 48	שגנב 26 32(161)
נוצרה עקב שינוי מהותי בנכס המזכה 10 93	שזכה בטובת הנאה 27 28
פורע חובו של שותפו 108	שזכה בנכס בעין 26 27 32(161)
ברווחים, בין הזוכה והמזכה 47 90-95 170(38)	שלווה 27
שתרוריתא דאשייתא (ראה: חסרון המזכה, שתרוריתא דאשייתא)	קיצו חובות 110 135 186
שיעבוד, הסרתו מעל נכסי חברו כתוצאה מפירעון חובו 101 102 111	קים ליה בדרכה מיניה 66(87)
שיקולי צדק 21 28 55 77 78(12)	קניין חצר 27(124) 166(15) 172(54)
במשפט האנגלי 5 6 20 21 26	קנס 15(62) 29 69 70 72
במשפט הישראלי 6 7 20 77 163	קרקע אינה נגזלת 15(66) 30 62
שירות, זכייה שחובה לשלם עבורה (ראה גם: זכייה) 10	קרקע בחזקת בעליה עומדת 62
שכירות	רווח (ראה: גורמים ישירים לרווח; חלוקת רווחים; טובת הנאה שיש עמה רווח) רופא
בית שהוקם במקרקעי הזולת, השכרתו 53 92	פעולה שלא הועילה 136(145) 138
נכס גזול שהושכר, למי מחזירים את דמי השכירות 11(37) 30 53(9)	שביתת רופאים 127 128(77)
משתמש בנכס שעמד להשכרה (ראה גם: חסרון המזכה) 61 80(18) 144	שכר בטלה 8(118) 134(133)
שוכר בית לפני פסח ונמצא שאינו בדוק 110(69)	שכרו 125 127 128(77) 129
שוכר ששילם חובות המשכיר לרשויות 110 שכנים	רשלנות, איבוד הזכייה כתוצאה ממנה 83 84(53) 85
חיוב זוכה להשתתף בהוצאות שכנו 60(45)	שבת, קביעת שיעורו (ראה גם: מזכה, החזר הוצאותיו) 174
140(125) 140(163), 164	שביתת רופאים 127 128(77)
שכר בטלה 126(74) 131 132 134(133)	שדה שהוקף גדר על ידי הזולת 38 45 58
שכר טרחה, מרכיב בחישוב ההוצאות 90(6)	שווי הזכייה (ראה גם: מחוברים שהוקמו במקרקעי הזולת, שויים) 23
174(64)	הזמן המכריע לקביעתו 23
שכר עבור קיום מצווה (ראה: מצווה, שכר על קיומה)	והנאתו הסובייקטיבית של הזוכה 14 62(58)
שכר ראוי 89(4) 90(6)	86(59)
שלא יהא חוטא נשכר 69 70	כללי 14-18 63 89 157
שליח	שווי הזכייה קטן מחסרון המזכה 15(63) 63
הרוויח עקב שליחותו 92 93	

מפתח העניינים

תואנה הוא מבקש 167(23) 169	קיום מצוות השבת אבדה על ידי שליח 127
תועלת, זכייה שאין עמה רוח 23 86	קיים מצווה עבור שולחו, שכרו 127 128
תחליף הזכייה (ראה: עקיבה)	שמירת בריאות (ראה: הצלה מסכנה בריאותית)
תחרות עסקית 67 68 94	שמירת חיים (ראה: הצלת חיים)
תנאי בית דין, בהצלה 143 144	שמירת כבוד (ראה: הצלת כבוד)
תקנות תכמים (ראה גם: תנאי בית דין)	שמירת רכוש (ראה: הצלת רכוש)
פיצוי על הפסד השתכרות 131 132 134	תביעה אוכליגטורית 9(29) 79 81(29)
קטן יכול להתחייב לצורך הנאתו 27 28	תום לב
שכר עבור קיום מצווה 126	איבוד הזכייה בתום לב 82
תקנת השבים (ראה: תקנת השבים)	הצלה בתום לב 118 136
תקנת השוק (ראה: תקנת השוק)	הקמת מחוברים בתום לב במקרקעי הזולת 164
תקנת השבים 29(138) 30 33 34 183	165 167 169 172 173 183 184
תקנת השוק, בכסף 81(26)	קבלת נכסי המזכה בתום לב 85(56, 58)
תשלום בטעות (ראה: טעות)	

מפתח המקורות

85 82 22 19 ב, לד,	מקרא
155 ב, סז,	ויקרא יט, טו 117
83 א, פו,	דברים ד, ה 125
92 ב, צח,	טו, ד 117
118 101 א, נדרים לג,	יח, ג 12
102 ב, לג,	כ, יט 166
102 א, לד,	כב, א 117
102 ב, מא,	ירמיהו יז, יא 5
154 גיטין מו, ב,	משנה
34 א, נה,	כתובות יג, ב 99
123 קידושין ח, ב,	נדרים ד, ב 100
125 יח, א,	גיטין ה, ה 33
20 19 ב, בבא קמא יט,	בבא קמא ב, כ 61 24 15
73 61 54 23 15 13 5 א, כ,	ו, ב 145
186 94 69 64 60 58 55 54 43 38 ב, כ,	ט, א 28
54 א, כא,	ט, ד 174
105 ב, מ,	בבא מציעא ג, ב 185 53 30 21 11
92 א, מז,	י, ב 186
151 145 118 101 א, נח,	י, ג 69
14 א, ס,	בבא בתרא ב, א 60
156 ב, צא,	בכורות ד, ו 125
92 א, צז,	תוספתא
174 ב, ק,	בבא קמא י, ג 174
93 10 א, קא,	תלמוד ירושלמי
108 ב, קיג,	דמאי ו, ח 92
124 120 102 ב, קטו,	מעשר שני ב, א 93
138 א, קטז,	כתובות ד, ו 109
138 ב, קטז,	יג, ב 112 111 105 102
117 א, בבא מציעא לג,	נדרים ד, ב 112 111 105 102
185 92 11 ב, לה,	גיטין ה, ו 182 179
84 48 24 12 11 ב, מב,	קידושין ב, ח 79
178 175 174 167 164 163 47 א, קא,	תלמוד בבלי
166 122 ב, קא,	פסחים כז, א 93
186 ב, קטז,	ביצה לח, ב 78
41 א, בבא בתרא ה,	תענית יא, א 156
124 א, סנהדרין יא,	כתובות ל, ב 64
127 123 121 117 א, עג,	
31 ב, חולין קל,	
53 32 11 א, קלא,	
83 ב, קלב,	
125 א, בכורות כט,	

מפתח המקורות

	ראשונים
מלוה ולווה כו, ט 9	אברבנאל, פירוש המקרא, ירמיהו יז, א 5
טוען ונטען ה, יא 27	בית הבחירה (ראה גם: המאירי)
נחלות ט, ד 169 168	יבמות קו, א 127
מהר"ם בר' ברוך מרוטנבורג, שו"ת (פראג), מהד' בלאך, חלק ד, סי' לט 120 122 123 124 125 135	בבא קמא נח, א 102 103
154 150	צג, א 31
מהר"ם בר' ברוך, תשובה המובאת במרדכי, בבא קמא, פרק ו, סי' נט 121	קטז, א 138
בבא מציעא, פרק ח, סי' שעא 67	סנהדרין יא, א 124
מהר"ם מפאדוואה, שו"ת, סי' סד 136	עג, א 127
מלחמות ה' (ראה: רמב"ן)	חולין קל, ב 30
מרדכי, כתובות, פרק י, סי' רלז 108	ס' החינוך, מצוה ו 83
פרק יג, סי' שיא 109	ר' חננאל (ראה: ר"ח)
פרק יג, סי' שיא 109	ס' חסידים, מוכא ברמ"א, יו"ד, רמב, לד 126
בבא קמא, פרק ב', סי' טז 62 65	טור, יו"ד, רמו 126
סי' יז 64 65 66	שלו 127
פרק ו, סי' נט 121 154 155	חור"מ, עב, כז 33 85
פרק ח, סי' קא 31	קה, ח 110
בבא מציעא, פרק ח, סי' שעא 67	קכח, א 100
מובא בבית יוסף, חור"מ, שסג, ו 58	קנח, טז 71
נימוקי יוסף, בבא קמא, פרק א (ב, א) 79	קעה, מג 166
פרק ב (ח, ב) 15 54 55 61 63 68	רלב, טו 85
(ט, א) 14 63 69 70	רלה, יח 27
פרק י (מב, א) 124 134	רסד, א 130
בבא מציעא, פרק א (ח, א) 167 169	רסה, ב 131
פרק ג (יט, ב) 21	שסג, ה 30
(כב, ב) 78 165 166 167 169 174 176 180	שסג, ו 58
פרק ח (נח, א) 17 178 179	שסג, ז 71
(נת, ב) 171	שעא, ב 29
בבא בתרא, פרק א (ב, ב) 179	שעא, י 15 16 55 63
(ג, א) 172	שעה, ב 32 174 176 177 178
פרק ח (סה, א) 9	שפור, ג 61 62
מובא בבית יוסף, חור"מ, שעה, ז 11 21	שצד, א 145
מובא ברמ"א, חור"מ, שעה, ז 53	תכו, א 118 134
ראב"ד, השגות על הרמב"ם, גולה ואכדה י, ה 166	יד רמה (ראה גם: רמ"ה), סנהדרין
מלוה ולווה כו, ו 109	לג, א, ד"ה בבא דתריסר 33
ראב"ד, מובא כרא"ש, בבא מציעא, פרק ג, סי' כד 84	עג, א 135
פרק ח, סי' כג 185	ר' יהונתן, מוכא בשיטה מקובצת
מובא בשיטה מקובצת, בבא קמא נז, ב ד"ה קמ"ל 145	בבא קמא צו, ב, ד"ה כרב בהו 29
ק"ז, ב 144	קטז, א 137
בבא מציעא קא, א ד"ה אלא 48	ר' יוסף קרא, פירוש המקרא, ירמיהו יז, יא 5
רא"ה, מובא בנימוקי יוסף, בבא קמא, פרק ב (ח, ב) 15 55 63 68	ר' ישעיה, מוכא בשיטה מקובצת
מובא בשיטה מקובצת, כתובות לד, ב 12	בבא קמא כ, א, ד"ה לא צריכא 29
רא"ש, פסקים, כתובות, פרק ד, סי' יז 9 79	כא, א, ד"ה כהדיוט 56 57
קידושין, פרק ב, סי' לא 79	המאירי (ראה גם: בית הבחירה), פירוש המשנה, נדרים ד, ב 102 103
בבא קמא, פרק ב, סי' ו 61 70	מגיד משנה, על הרמב"ם, אישות יד, כד 107
	גולה ואכדה ג, ט 69
	ה, יב 108
	יב, ה 124

מפתח המקורות

גנבה א, ח 26 9	סי' ח 16
גולה ואבדה ב, ב 29	פרק ו, סי' ו 145 105
ג, ט 69 60 54	פרק ט, סי' טז 48
ה, ד 33	סי' יז 49
ה, יב 108	פרק י, סי' יג 108
יב, ד 131	בבא מציעא, פרק ב, סי' כד 131
מכירה טז, ט"א 85	סי' כז 132 131
כט, א 27	פרק ג, סי' ה 84 21
שכירות א, ו 11	פרק ח, סי' כב 177 176 167
מלוה ולווה כו, ו 112 109 105	סי' כג 185 178 169 168 167 38
טוען ונטען ה, יא 27	פרק ט, סי' לג 166
רמב"ם, פירוש המשניות, נדרים ד, ב 126	סנהדרין, פרק ח, סי' ב 134
רמב"ם, שו"ת (מהר" בלאו), סי' תמד 69	בכורות, פרק ד, סי' ה 126
רמב"ן, חידושים, בבא מציעא טו, א, ד"ה תדע 167	רא"ש, שו"ת, כלל סה, סי' ב 138
ל, ב, ד"ה מתניתין 129 119 118 106 104 103	כלל עג, סי' ט 109
153 151 150 145 133	כלל צג, סי' ב 85 33
מ, א, ד"ה ואי קשיא לך 176 172 166 165 41	כלל קב, סי' ח 85
קא, א, ד"ה וקסבר 179	רא"ש, תוספות
קטז, ב, ד"ה מתניתין 78	כתובות ל, ב, ד"ה ואי דלא מצי לאהדורה 67
בבא בתרא ד, ב, ד"ה מתניתין 150	בבא מציעא קא, א, ד"ה ולימא 47
רמב"ן, מלחמות ה', בבא מציעא, פרק ח (נח, א) 178	רא"ש, מובא בטור חו"מ, רלה, יח 27
בבא בתרא, פרק א (ב, ב) 71	מובא בשיטה מקובצת, בבא קמא קטו, ב 124
רמב"ן, תורת האדם, שער המיחוש 127	בבא מציעא צט, ב, ד"ה כהדיוט 57
רמב"ן, מובא בבית יוסף, חו"מ, קה, ח 181	רגמ"ה, מובא בשיטה מקובצת, בבא קמא קטו, ב 124
קצד, ג 13	ר"ח, בבא קמא כ, א 73
מובא בנימוקי יוסף, בבא קמא, פרק י (מב, א), ד"ה ואם 134	מובא בשיטה מקובצת, בבא קמא קטז, א 138
בבא מציעא, פרק א (ח, א) 167	ר"י נ' מגאש, שו"ת, סי' קפו 156
מובא בספר התרומות, שער סז 110 106	ריב"ש, שו"ת, סי' תקטו 172 16
רמ"ה (ראה גם: יד רמה), מובא בטור, חו"מ, קנח, טז 71	ריטב"א, חידושים, כתובות קח, א, ד"ה שם 102 105
שסג, ה 30	קידושין נח, ב, ד"ה אמר אביי 129
שעה, ב 178 176 32	בבא מציעא לה, ב, ד"ה והשואל 30 21
מובא בנימוקי יוסף, בבא קמא, פרק ב (ח, ב) 54	מב, ב, ד"ה משתבע 84
(ט, א) 69 63 14	חולין קל, ב 31
רמ"ך מסקרסטה, מובא בשיטה מקובצת, בבא קמא קטז, א 137	קלא, א, ד"ה אלא, ד"ה ת"ש הרי שאנסו 12
ר"ן, חידושים, בבא מציעא קא, א, ד"ה ומהא 17 70	מובא בנימוקי יוסף, בבא קמא, פרק ב (ט, א) 70
סנהדרין עג, א, ד"ה גמרא 122	רי"ף, בבא קמא, פרק ב (ט, א) 55 15
ר"ן, על הרי"ף, כתובות, פרק ו (כט, ב) 154	בבא מציעא, פרק א (ח, ב) 180
חולין, פרק י (מד, ב) 32 30	ריצב"א
ר"ן, פירוש, נדרים לג, ב, ד"ה ולעניין הלכה 105	מובא בתוספות, כתובות ל, ב, ד"ה ואי 67 66
לה, ב, ד"ה הא קמהני ליה 126	מובא בשיטה מקובצת, בבא מציעא טו, א, ד"ה הא 167
לז, א, ד"ה וכתיב 125	רמב"ם, יד התזקה, דעות ג, א 156
מא, ב, ד"ה אלא 151 133 126 102	אישות יד, כד 107
רשב"א, חידושים, נדרים לג, ב 105	נדרים ז, א 126
בבא קמא כ, א, ד"ה אלא 56 17	מתנות עניים ז, ט 155
	שמיטה ויובל יא, ח 165
	נזקי ממון ג, יא 145

מפתח המקורות

- כ, ב, ד"ה שאני 64
 כ, ב, ד"ה שאני 70 17
 כא, א, ד"ה כהדיוט 56
 ד"ה אמר 63
 ד"ה הא דאמרינן 27
 בבא מציעא לא, ב, ד"ה כפועל 151 145 129 118
 לה, ב 30 21
 רשב"א, שו"ת, חלק א, סי' תלא 156
 חלק ד, סי' יג 77 55 53 17 15
 סי' נד 150
 רשב"א, מובא בבית יוסף, חו"מ, שעה, ז 171 39
 179 178 172
 מובא ברמ"א, חו"מ, שעה, ז 53
 מובא בר"ן (חידושים), בבא מציעא קא, א, ד"ה
 ומהא 70 17
 מובא בר"ן על הריף, כתובות, פרק ד (יח, א) 9
 רשב"ש, שו"ת, סי' קע 156
 רש"י, כתובות ל, ב, ד"ה ואי דלא מצי
 לאהדורה 67
 גיטין נה, א, ד"ה מריש 33
 ד"ה בירה 34
 ד"ה מפני תקנת השבים 34
 קידושין נח, ב, ד"ה בשכר הבאה 129
 בבא קמא כ, א, ד"ה זה לא נהנה 73
 כ, ב, ד"ה שחרוריתא דאשייתא 69
 קטן, ב, ד"ה בעקל 124
 בבא מציעא לג, א, ד"ה כל המקיים בעצמו
 כך 130
 מב, ב, ד"ה הא קמשתרשי ליה 24
 צט, ב, ד"ה כהדיוט מדעת דמי 57
 קא, א, ד"ה ידו על התחתונה 174
 ד"ה לא בעינא 178
 קא, ב, ד"ה משום כחשא דארעא 171
 קז, ב, ד"ה אם השכת 174
 סנהדרין נו, א, ד"ה צערא בשעתא מי לית ליה 64
 עב, א, ד"ה אבל לענין 85
 חולין קל, ב, ד"ה ד כתיב בהו זה 12
 קלא, א, ד"ה שאני התם דקא משתרשי ליה 11
 53
 בכורות כט, א, ד"ה ושכר מילוי המים 129
 רש"י, תשובה המובאת בבית יוסף, חו"מ, עב, ד
 83
 שיטה מקובצת, כתובות ל, ב, ד"ה אי דמצי
 לאהדורה 66
 קח, א, ד"ה הא קא משתרשי ליה 125
 בבא קמא כ, א, ד"ה לא צריכא 29
 כא, א, ד"ה כהדיוט 57 56
 ד"ה והרשב"א 56
 ד"ה הא 27
- נו, ב, ד"ה קמ"ל 145
 צו, ב, ד"ה כרב כהו 29
 קטן, ב 124
 קטן, א 138 137
 קטן, א, ד"ה וזו 138
 קיז, ב 144
 בבא מציעא טו, א, ד"ה הא 167
 מב, א, ד"ה משתבע 84
 מב, ב 24
 צט, ב, ד"ה כהדיוט 57
 ר' שמחה הכהן, מובא במחנה אפרים, הל' שכירות,
 סי' יז 129
 תוספות, כתובות ל, ב, ד"ה ואי דלא מצי
 לאהדורה 67 66
 ד"ה לא צריכא 70 66 64 17
 קז, ב, ד"ה חנן 13
 קח, א, ד"ה הא 100
 נדרים לז, א, ד"ה הא 125
 בבא קמא כ, א, ד"ה זה 56 55 17
 כ, ב, ד"ה הא איתהנית 65
 ד"ה טעמא 60 59 58
 כא, א, ד"ה כהדיוט 57 56
 ד"ה ויהבי 70 17
 מו, ב, ד"ה ה"ג 79
 נח, א, ד"ה א"נ 145 132 124 107 105 103 101
 153 151
 קא, א, ד"ה או 49 48 10
 בבא מציעא כב, א, ד"ה מר 55
 לה, ב, ד"ה תחזור 21
 מב, ב, ד"ה הכא 85 84
 קא, ב, ד"ה בשדה 46
 בבא בתרא ה, א, ד"ה אע"פ 60
 חולין קלא, א, ד"ה שאני 101 59 25 13 12 11
 105
 בכורות כט, א, ד"ה מה 126
 תוספות ישנים, כתובות ל, ב 49
 תורת האדם (ראה: רמב"ן)
 תלמידי הרשב"א, מובאים בבית יוסף, חו"מ, שעה,
 ב 168 43
 שעה, ז 172 171
 תלמידי רבנו יונה, מובאים בשיטה מקובצת, כתובות
 קח, א, ד"ה הא קא משתרשי ליה 125
 ס' התרומות, שער מד 109
 שער סז 110 106
 ס' התרומות, מובא בבית יוסף, חו"מ קה, ת 181
 תרומת הדשן, שו"ת, סי' שו 105
 סי' שיד 78
 סי' שטז 144 143 130

מפתח המקורות

	אחרונים
שעה, א 167	אבן האזל, על הרמב"ם, גולה ואבדה יב, ג 125
שעה, ב 41 43 168 176 177	126
שעה, ג 165	אבני נזר, שו"ת, או"ח, סי' מד 184
שעה, ז 11 21 39 165 171 172 178 179	סי' שכה 184
שפ, ז 107	חור"מ, סי' ח 165 166 168 171 172
בירור הלכה, פסחים כו, ב, ציון ד 93	אגרות משה, שו"ת, יו"ד, חלק א, סי' קלח 126
בית יעקב, שו"ת, סי' קמח 121 151 154 155	חלק ג, סי' סט 126
בית שלמה, שו"ת, חור"מ, סי' קכב 66 67	חור"מ, סי' נו 47
בית שמואל, על שו"ע אהע"ז, ל, ס"ק ט 31	סי' פח 28
ע, ס"ק כז 110	סי' קג 156
צא, ס"ק י 9 81	סי' קד 122
בני אהרן, שו"ת, סי' טז 139	אגרות הראיה, חלק ג, איגרת תתנב 122
כנין ציון, שו"ת, חלק א, סי' קלז 122	אולם המשפט, סי' רלו 130
ברכת שמואל, בכא בתרא, סי' ז 9 15 16 17 77	סי' רעד 143
גידולי תרומה, על ספר התרומות	אור שמח, על הרמב"ם, נזקי ממון א, ב 14 15 17
שער לו, חלק ב 28	54
שער סח, חלק ב 104	ג, ב 12 24 47 81
גידולי תרומה, מובא בש"ך, חור"מ, קכח, ס"ק	גולה ואבדה ג, ח 29
ג 111	ג, ט 58
גליון הש"ס (ראה: ר' עקיבא איגור)	אורים ותומים, חור"מ, אורים, סי' לד, ס"ק לט 118
הגר"א, ביאור לשו"ע, יו"ד, רנב, ס"ק יז 125	125
רסא, ס"ק ז 128	סי' קכח, ס"ק א 112
שלו, ס"ק ז 125	תומים, סי' יב, ס"ק ה 105
אהע"ז, ע, ס"ק לה 110	סי' עז, ס"ק ד 108
צ, ס"ק כח 9	סי' קכח, ס"ק א 111 113
חור"מ, עז, ס"ק יב 108	אמרי בינה, חלק ב, סי' ל 33
קל, ס"ק ה 109	סי' לט 33
קל, ס"ק ו 109	אמרי ברוך (ראה: הגהות אמרי ברוך)
רלב, ס"ק כו 84 85	אנציקלופדיה תלמודית, ע' אסמכתא (ב) 84
רסד, ס"ק יג 43	ע' הקדש 17
רסה, ס"ק א 125	באר אליהו, סי' א, ס"ק כה 29
רסה, ס"ק ד 131	באר הגולה, חור"מ, שסג, אות ג 63
שא, ס"ק ב 31	אות ד 68
שסג, ס"ק יב 30	באר מים חיים, על חפץ חיים (ראה: חפץ חיים)
שסג, ס"ק יג 56	כ"ח, על הטור, יו"ד, קעז, קונטרס אחרון 85
שסג, ס"ק יד 16 55 62	חור"מ, צו, כג 9 81
שסג, ס"ק טז 63	קכח, א 105
שסג, ס"ק כ 17 69 70	קל, ב 109
שסג, ס"ק כא 16 18 73	קנח, יד 71
שעה, ס"ק ד 178	רלב, טו 84 85
שעה, ס"ק ט 44 59 179	בית יוסף, על הטור, חור"מ, עב, ד 83
שעה, ס"ק י 174 175	עז, ב 109
שעה, ס"ק טז 27	עז, ט 109
שעה, ס"ק יז 171	קה, ח 106 110 181
שעה, ס"ק יח 30	קצד, ג 13
דברות משה, בכא קמא, חלק א, סי' יב, ענף ב 55	שסג, ה 29
57	שסג, ו 58
בבא מציעא, סי' כח 44 102	שסג, ז 69
דברי אליעזר, בכא בתרא, סי' ג 17	

מפתח המקורות

חת"ם סופר, שו"ת, חו"מ, סי' קסה 29	דברי חיים, שו"ת, חו"מ, חלק ב, סי' יא 112
סי' קעח 29	דברי מלכיאל, שו"ת, חלק ג, סי' קנז 68
טבעת החושן, סי' רלב 82 83	דברי משפט, סי' רלב, יג 83
סי' רמו 12 15 17 55	סי' רסד, ה 117
ט"ז, על שו"ע, יו"ד, קיז, ס"ק ד 166	סי' שסג, ה 29
קעז, ס"ק לח 33 83	דברי ריבות, שו"ת, סי' רצב 151
שלו, ס"ק ב 125	דרישה, על הטור (ראה גם: פרישה), חו"מ, רלב,
חו"מ, לד, יח 129	ס"ק טו 84 85
רסד, ד 102 120 124 135	דרכי משה, על הטור, יו"ד, רמב, ס"ק טז 126
שס, א 183 184	חו"מ, שלב, ס"ק א 11 21
שסג, ה 29 30	שסג, ס"ק ב 11 21
יד אליהו, שו"ת, סי' עד 152	הגהות אמרי ברוך, השמטות, חו"מ, סי' תכו, על
ר' ירוחם פרלא, על ספר המצוות לרס"ג, מצוה	סמ"ע, שם, ס"ק א 135
כה 154	הלכה ברורה, פסחים כו, ב, ציון ד 93
ים של שלמה, גיטין, פרק ד, סי' עב 154	הפלאה, כתובות קח, א, ד"ה תוספות בד"ה הא מני
בבא קמא, פרק ב, סי' טו 23 25	חנן היא 125
סי' טו 59 61	חבצלת השרון, שו"ת, חלק ב, חו"מ, סי' כד 136
פרק ד, סי' יח 105	138
פרק ו, סי' יג 145	סי' כט 29
סי' יד 130	חדושי בתרא, בבא מציעא קא, א, סי' קכח 175
סי' טו 124 135	סי' קל 175
פרק ט, סי' כח 48 49	חוות דעת, יו"ד, קס, ס"ק י 31
כנסת הגדולה, חו"מ, קכח, הגב"י, אות טו 104	קעז, ס"ק כז 33 85
רלה, הגה"ט, אות נג 27	חוות יאיר, שו"ת, סי' קלד 104
שעה, הגב"י, אות ה 179	סי' קלט 124
הגה"ט, אות י 82 165 167	סי' קצט 30 31
אות ב 175	חושן אהרן, סי' עב, סי' לג 85
כסף משנה, על הרמב"ם, טוען ונטען ה, יא 28	סי' שעג, סי' ר 56 57
כסף הקדשים, על שו"ע, חו"מ, סי' רסד, על סמ"ע,	חזון איש, יו"ד, סי' קמד, סי' ב 102
ס"ק יב 119 136	סי' ג 103 133 151
לאור ההלכה (זוין), עמ' שיח 154	בבא קמא, סי' כ, סי' ה 29 30
לבוש מרדכי, בבא קמא, סי' טו 14 15 43 54 60	סי' כב, סי' ה 93
69	סי' כב, סי' ר 38 169 170 175 185
לבוש עטרת זהב, יו"ד, רכא, ד 126	בבא בתרא, סי' ב, סי' ד 177
שלו 127	סי' ב, סי' ר 38 41 44 150 169 170 175 185 186
שלו, ג 127	חכמת שלמה (לוריא), כתובות ל, ב, ד"ה לא
לבוש עיר שושן, חו"מ, רצא, כה 24	צריכא 64
שס, א 183 184	חכמת שלמה (קלוגר), אהע"ז, סי' פט 107 111
שעה, ו 39 169	חו"מ, שסג, ו 64
לחם רב, שו"ת, סי' סא 109	חלקת יואב, שו"ת, חו"מ, סי' ט 10 12 24 47 92
סי' קנז 25 175	חלקת מחוקק, על שו"ע אהע"ז, ע, ס"ק ל 110
מכ"ט, שו"ת, חלק א, סי' רלז 135	צ, ס"ק כח 9
חלק ב, סי' כ 110	צא, ס"ק ט 81
חלק ג, סי' קמג 34 183	צא, ס"ק י 9
מגן אברהם, על שו"ע אור"ח, שכח, ס"ק ו 155	חפץ חיים
שלד, ס"ק כז 48	הלי' איסורי רכילות, כלל ט, סעיף ג 123 125
מהרי"ט, שו"ת, חלק א (חו"מ), סי' קו 179	באר מים חיים, ס"ק יב 123
סי' קכד 106 108	חת"ם סופר, חידושים, בבא בתרא ד, ב, ד"ה
אהע"ז, סי' כא 12 14 15	מגלגלין 72

מפתח המקורות

נחלת צבי, חו"מ, סי' שא 31	מהר"ם, חידושים, בבא קמא כא, א, ד"ה בתוס' ד"ה כהדיוט 56
נתיב חיים (וייל), סי' שלד 48	מהר"ם שיק, שו"ת, יו"ד, סי' שעה 28
נתיבות המשפט, יז, ס"ק א 165	מהרשד"ם, שו"ת, יו"ד, סי' רד 121 134 136 154
כה, ס"ק א 33	חו"מ, סי' רמא 166 171 173
עב, ס"ק יב 84 85	מהרש"ל (ראה: חכמת שלמה (לוריא); ים של שלמה)
עב, ס"ק יג 33	מור וקציעה, סי' שכח 155
עז, ס"ק ג 108	מחזה אברהם, בבא מציעא מב, א 175
פו, ס"ק ג 111	מב, ב 24
קה, ס"ק ו 101 165	מחנה אפרים, הלי' נוקי ממון, סי' ב 48-50
קר, ס"ק ו 43	הלי' גולה, סי' ב 55
קז, ס"ק ז 32	סי' ז 33 85
קטו, ס"ק ד 165 171 173 180	סי' י 55 56
קכח, ס"ק ג 34 103 117 118 120 129 132 133	סי' יא 63
145 152 153	סי' יג 65 66
קכח, ס"ק ה 43 101	סי' טו 143
קנח, ס"ק ד 45	סי' יז 143
קנח, ס"ק ו 71 72	סי' כג 79
קנח, ס"ק ח 38 41 60 71 165	הלי' מכירה, דיני אונאה, סי' כה 84
קסד, ס"ק יא 41 45 113 165	הלי' עברים, סי' ג 135
קעת, ס"ק ג 60	הלי' שומרים, סי' יב 84
קפג, ס"ק ד 81	סי' כו 78
קפג, ס"ק יא 92	הלי' שאלה ופקדון, סי' כ 82
קצ, ס"ק ז 107	הלי' שכירות, סי' יז 129
קצ, ס"ק יד 107	מנחת ביכורים, על התוספתא, בבא קמא י, ג 174
קצד, ס"ק ה 13	175
ר, פתיחה 27 31	מנחת חינוך, מצוה נה 17
רלב, ס"ק ה 82 83 85	מקור חיים, סי' תלז, ס"ק י 110
רלב, ס"ק ו 84	סי' תמא, ס"ק ג 11 43
רלב, ס"ק י 82	המקנה, הלי' קידושין, סי' כח, ס"ק א 184
רלב, ס"ק יד 85	מרומי שדה, בבא קמא כ, א 17 56 58 60
רלה, ס"ק טז 165	מרחשת, חלק ב, סי' לב, פרק ב 72
רלו, ס"ק ז 41 123 165	פרק ד 72
רמו, ס"ק ה 12 13 25 67 101	סי' לה 92 93
רסד, ס"ק א 102 120 124	פרק ב 55
רסד, ס"ק ג 104 133 136 137 150 152 153	פרק ד 48 66
רסד, ס"ק ד 120 132 152	פרק ח 67
רסד, ס"ק ה 120 134	משיב דבר, שו"ת, חלק ג, סי' יז 104 105 107 111
רסד, ס"ק ו 45 60 140	משנה ברורה, על שו"ע, או"ת, שו, ס"ק כד 126
רסד, ס"ק י 135	משנה למלך, על הרמב"ם, גנבה ו, א 34
רסה, ס"ק א 133 134 150 152 153	י, יא 184
רפז, ס"ק ו 27 166 172	משפט כהן, שו"ת, סי' קמג 122
שא, ס"ק ח 31	נודע ביהודה, שו"ת, מהד' תניינא, יו"ד, סי' י 122
שו, ס"ק ז 34 38 169	חו"מ, סי' כד 14 15 54 58 59 68 69 92 93
שח, ס"ק ד 143	נחלת דוד, בבא קמא כ, א 16 18 25 55 63 64 73
שח, ס"ק ה 82 143 144	כ, ב 59 60 64 71
שנו, ס"ק ד 81	כא, א 56 57 63
שסג, ס"ק ד 29	בבא בתרא ד, ב 71 72
שעה, ס"ק ב 34 38 46 169	
שעה, ס"ק ג 167 178 179 185 186	

מפתח המקורות

שעה, ז 185 170 92 53	סמ"ע, קכח, ס"ק ג 100
ר' עקיבא איגר, שו"ת, פסקים, סי' ס 122	קל, ס"ק ו 112
ערוך השולחן, יו"ד, סא, מט"נא 32	קנח, ס"ק יט 72
רנג, יז 154	קעח, ס"ק ד 180
חור"מ, קכח, א 111	רלה, ס"ק מג 27
רסד, ד 124	רלו, ס"ק כא 21 11
רסד, ה 138	רסד, ס"ק ג 130
שמט, א 81 32 26 9	רסד, ס"ק ז 136 132
שס, ד 183	רסד, ס"ק יב 138 137 136 119
שסא, י 68	רסד, ס"ק יח 131
שסג, יא 30 29	רסד, ס"ק יט 127
שסג, טז 63 57	רסה, ס"ק ב 131
שסג, כא 12	רסה, ס"ק ג 130
שעג 183	רסה, ס"ק ד 153 151 134 133 132 103
שעה, א 179	רסה, ס"ק ה 137 131
שעה, ו 177	רסה, ס"ק ו 131
שעה, ח 175 174	רסה, ס"ק ח 131
שעה, יד 173 171 169 166 39 32	רצב, ס"ק ל 78
שעה, טו 32	שו, ס"ק ט 174
שצט, ו 92	שח, ס"ק יד 143
פני יהושע, בבא קמא כ, א, ד"ה בתוספות 49 14	שמא, ס"ק י 19
55	שס, ס"ק ו 184 183 167
נח, א, ד"ה בתוספות 104	שסג, ס"ק ח 29
קטז, א, ד"ה שם 137 136	שסג, ס"ק יג 29
פני משה, על הירושלמי, מעשר שני ב, א 93	שסג, ס"ק יד 56
כתובות ד, ו 109	שסג, ס"ק כ 60
גיטין ה, ו 179	שעה, ס"ק ב 175 174
בבא קמא י, כ 137	שעה, ס"ק ד 171 39
פרי התבואה, שו"ת, סי' נח 152	שעה, ס"ק ה 171
פרישה, על הטור, (ראה גם: דרישה)	שעה, ס"ק ז 179 178 175 174 44
יו"ד, קעז, ס"ק מא 85 33	שעה, ס"ק ח 174
חור"מ, רלו, ס"ק ה 130	שעה, ס"ק יג 167
רסד, ס"ק א 130	שעה, ס"ק יד 185 169 38
שסג, ס"ק ז 58	שצא, ס"ק יב 25
שעה, ס"ק ב 179	שצא, ס"ק יג 20
שעה, ס"ק ג 178	תכו, ס"ק א 135
פתחי תשובה, על שו"ע	ר' עובדיה מברטנורא, פירוש המשנה, נדרים ד,
יו"ד, רנב, ס"ק ח 124	ב 126
חור"מ, רכז, ס"ק ו 82 81	עיניים למשפט, בבא בתרא דף ד, ב, ציונים א"ד 15
רסד, ס"ק ג 152 140	69 18
רסד, ס"ק ד 151	עמודי א"ש, שו"ת, דף סו, ב 91 67 29 15
שס, ס"ק א 34	דף טז, ב 55
ציץ אליעזר, שו"ת, חלק ח, סי' טו 123	ר' עקיבא איגר, גליון הש"ס, נדרים מא, ב 124 103
חלק י, סי' כה 138 136	151 133 126
צמת צדק, שו"ת, סי' קיז 81 9	ר' עקיבא איגר, חידושים על שו"ע, יו"ד, רכא,
קומץ מנחה, סי' רלז 154	ג 117 103
קונטרסי שיעורים (גוסטמן)	חור"מ, רלב, יח 84
מסכתא בבא קמא, שיעור יב, אות ג 17 16	רסד 139
אות ד 25 15	שמט, א 81 26 9

מפתח המקורות

שסג, ה 11 30	אות יז 44
שסג, ו 57 62 68	שיעור כ 29
שסג, ז 73	קצות החושן, כה, ס"ק א 33
שסג, י 61	כה, ס"ק יג 33
שעא, ב 29 30	עב, ס"ק לה 33 82 84 85
שעה, ד 174 175	צה, ס"ק ג 172
שעה, ז 38 53 169 171 184 186	קז, ס"ק ו 32
שפו, ג 33	קנח, ס"ק ו 43
שפח, ח 123	קסה, ס"ק כ 175
שצא, ח 19 20	ר, ס"ק א 31
רמ"א, שו"ת, סי' פו 138	רלו, ס"ק א 41
רשמי שאלה, שו"ת, סי' נז 82	רמו, ס"ק ב 12 13 15 25 55 67 101
רש"ש, הגהות, נדרים לז, א 125	שו, ס"ק ו 32 39 170
שכות יעקב, שו"ת, חלק א, סי' קנח 140	שח, ס"ק ג 143
סי' קעז 27	שסג, ס"ק ד 14 54
שכט מיהודה (אונטרמן)	שסג, ס"ק ז 19
בענייני פיקוח נפשות, פרק יט 122	שצא, ס"ק ב 17 55
מצוות פיקוח נפש וגדריה, פרק ב 122	קרבן העדה, על הירושלמי, גיטין ה, ו 179
פרק ה 122	קרית ספר, גזלה ואבדה, פרק ג 15 29 69
שואל ומשיב, שו"ת, מהר" תליתאה, חלק ג, סי' כג 29	ראנ"ח, מוכא בחידושי ר' עקיבא איגר לשו"ע, חו"מ, שעה, ז 185
שולחן ערוך, יו"ד, סא, טו 31	רב פעלים, שו"ת, חלק ד, יו"ד, סי' א 156
סא, לא 31	רדב"ז, על הרמב"ם, סנהדרין יח, ו 154
רכא, ד 126	רד"ם, שו"ת, חלק ב, חו"מ, סי' ד 123
רמה, ב 126	רוב דגן, הל' הלוואות, סי' ג 112
רמה, ד 126	רי"ם, חידושים, כתובות קז, ב 102
רמו, ה 126	רמ"א (ראה גם: דרכי משה), יו"ד, רמב, לד 126
רנכ, ו 154	רמה, ד 128
רנכ, יב 125	רנכ, יב 118 123 134 136 144
רנג, י 155	רסא, א 128
שלו, ב 118 125 134 144	שלו, ג 127
שלו, ג 128	אהע"ז, ע, ח 110
אהע"ז, ע, ח 107	חו"מ, קכח, א 111
פט, ב 107	קנח, ו 71
חו"מ, ב 29	ר, א 172
עב, לג 33 85	רלב, יח 84 85
עב, מד 67	רלב, כג 79
צה, א 172	רלה, כ 27
צו, ג 27	רסד, ג 129 130
צו, ה 28	רסד, ד 41 118 120 134 135 137 139 155
קטו 165	רסד, ה 143 184
קכח 100	רסה, א 130 131
קכח, א 105 111 112	רסה, ה 120 124
קכח, ב 106	רעד, א 34 47 184
קל, כ 109	רצב, י 78
קנח, ו 38 43 45 71	שא, ו 31
קסח, א 32 46 47	שח, ז 80 130 143
קעא, ו 170	שנד, א 28 29
קעא, יח 170	שס, א 166 183

מפתח המקורות

שעה 176 165	שולחן ערוך, חו"מ (המשך)
שעה, א 178 174 164 163 72	קעה, כו 166
שעה, ב 173 171 166 43 39 37	קפג, ו 92
שעה, ג 178 177	קצ, ר"ז 107
שעה, ד 180 174	ר, א 172
שעה, ו 171 170 166	רלב, יג 85 83 82
שעה, ז 38	רלכ, יד 180 165
שפו, א 33	רלכ, טו 86
שצא, ח 61 20 19	רלב, יח 85 84
שצד, א 145 62	רלכ, כא 82
שצט, ה 92	רלה, א 27
חי, כח 107	רלה, ז 27
תכו, א 123	רלה, טו 27
שולחן ערוך הרב מלאדי, חו"מ,	רלו, ח 131 121
ה' מציאה ופקדון, סעיף לב 127	רמג, טז"ח 27
ה' נזקי גוף ונפש, סעיף ד 156 154	רנט, א 117
שירוי קרבן, על הירושלמי, כתובות יג, ב 111	רסד, א 130
ש"ך, יו"ד, סא, ס"ק יז 32	רסד, ג 136 133 132 130 118
סא, ס"ק יט 31	רסד, ד 136 118 43
קעז, ס"ק ס 85	רסד, ה 184 133 132 130 124 34
רכא, ס"ק יט 126	רסה, א 131 125 118
רכא, ס"ק כא 126	רפז 168
רכא, ס"ק כב 126	רפז, ג 166
חו"מ, עב, ס"ק יח 84	רצא, כה 175 24
עז, ס"ק ה 109	רצב, י 78
קטו, ס"ק י 180 176	רצב, יא 78
קטו, ס"ק י 180 176	שא, ו 31
קטו, ס"ק כו 165	שו, ג 175 174 169
קכח, ס"ק ג 111 105	שז, ה 11
קכח, ס"ק ד 111 13	שמא, ד 86 82 19
קכח, ס"ק ה 112 100	שמט, א 81 26 9
קכח, ס"ק ו 107	שמט, ג 26
קכח, ס"ק ח 132 110 104	שנד, א 30 29 28
קנח, ס"ק ד 71	שנו, י 81
רלה, ס"ק ז 27	שנט, ה 80
רלו, ס"ק ד 130 121	שס, א 183 34 33
רסד, ס"ק ד 137	שס, ב 34
רסד, ס"ק ה 124	שסב, ב 30
רסה, ס"ק א 131	שסג, ג 61 29
שא, ס"ק י 31	שסג, ה 144
שו, ס"ק ה 175 174	שסג, ו 89 63 60 56 55 54 19 18 17 13
שנת, ס"ק א 55	שסג, ז 70 67 64 59 29 18 15
שסג, ס"ק ח 29	שסג, ח 58
שעה, ס"ק ג 178	שסג, ט 58 53 11
שפח, ס"ק נד 123	שסג, י 11
שצא, ס"ק ב 165 49 48 43 41	שעא, א 62 30
שצד, ס"ק א 145	שעב, ג 172 166
שלטי הגיבורים, על הרי"ף	שעג, א 180
בבא קמא, פרק ט (לג, ב) 29	שעג, ו 30

מפתח המקורות

163 12 סעיף 12, החשב"ט-1969, סעיף 12	בבא מציעא, פרק ה (לו, א) 30
182 181 163 17 סעיף 17	שמירת שבת כהלכתה, ספר ראשון, פרק לב, הערה ב 123 122
182 181 163 18 סעיף 18	ר' שמעון שקאפ (ראה גם: שערי יושר), חידושים בבא קמא, סי' יט, ס' ב 14
181 (א) 18 סעיף 18	ס' ג 57
163 72 32 25 5 (פרק ד) 26-21 סעיף 21	ס' יג 55
83 44 42 21 סעיף 21	סי' כ 29
186 181 164 93 41 39 (א) 21 סעיף 21	ס' א 29
173 163 46 45 44 40 (ב) 21 סעיף 21	בבא בתרא, סי' ד, ס' ג 43
182 181 163 (ג) 21 סעיף 21	ס' ד 59
182 (ד) 21 סעיף 21	ס' ה 48
182 22 סעיף 22	שער המלך, על הרמב"ם, גזלה ואבדה ג, ט 70 64
184 183 23 סעיף 23	71
183 (א) 23 סעיף 23	שער משפט, סי' עב, ס"ק לא 85 65 33
184 (א) 23 סעיף 23	ס"ק לט 67 66 65
184 24 סעיף 24	סי' קצ, ס"ק א 81
186 185 25 סעיף 25	סי' רצא, ס"ק ד 48
186 26 סעיף 26	סי' שס 184 183
5 33 סעיף 33	ס"ק א 34
166 48-46 סעיף 46-48	שערי יושר (ראה גם: ר' שמעון שקאפ), שער ג, פרק כה 10 12 13 17 21 23 24 32 44 48 58 59
31 (א) 41 סעיף 41, התשל"ט-1979, סעיף 41	תורת אמת (ששון), שו"ת, סי' קיז 180 165
181 22 סעיף 22, התשל"ז-1977, סעיף 22	תורת חיים, בבא קמא כ, ב, ד"ה את 72
5 9 סעיף 9, התשכ"ז-1967, סעיף 9	תפארת ישראל, על המשנה, נדרים ד, ב, אות יא 126
5 10 סעיף 10, הפרשנות, התשמ"א-1981, סעיף 4	תפארת צבי, שו"ת, סי' לב 136
5 8 סעיף 8, חוק השליחות, התשנ"ה-1965, סעיף 8	חקיקה
5 10 סעיף 10, חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), התשי"ט-1959, סעיף 16 (ב) 100	דברי הכנסת, כרך 83 (תשל"ח) 3917 7 89
181 (א) 24 סעיף 24	כרך 84 (תשל"ט) 152-153 99
182 (נוסח חדש) פקודת הנוזיקין (נוסח חדש) 182	7 5 161
181 (א) 24 סעיף 24	7 1117-1116
פסיקה	הצעת חוק יסודות המשפט, התשל"ח-1978 7
ד"נ 20/82 אדרס נ' הרלו אנד ג'ונס, פ"ד מב(1) 7 6 5 221	הצעת חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ח-1978, סעיף 4 99
ע"א 557, 596/76 בישור בע"מ נ' טאובה ואח', פ"ד לב(3) 713 163	חוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, סעיף 21 80 5
ע"א 257/75 ברנט נ' ברנט, פ"ד יב 565 21	סעיף 31 80 5
ע"א 463/79 ג'בראן נ' ג'בראן, פ"ד לו(4) 403 185	סעיף 56 5
ע"א 827/76 ישראל נ' בנק הפועלים, פ"ד לב(1) 153 83 79 77 5	סעיף 57 5
ע"א (חי') 27/85 כהן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"מ תשמ"ו(ב) 221 179	חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970, סעיף 9 80 5
ע"א (י"ם) 5/84 עזריאל בע"מ נ' ללצ'וק, פ"מ תשמ"ד(ג) 432 178	סעיף 18 (ב) 80 5
ע"א 544/81 קיהל נ' סוכנות מכונות לים התיכון בע"מ, פ"ד לו(3) 518 186	חוק המיטלטלין, התשל"א-1971, סעיף 4 44 42 5
ע"א 664/76 רמט בע"מ נ' פיוניר קונקריט (ישראל) בע"מ, פ"ד לב(1) 188 186	181 91 78 48
	סעיף 4 (א) 91 43 40
	סעיף 4 (ב) 91
	סעיף 5 181 44 5
	סעיף 6 181 44 5

חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979

1. (א) מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן – הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן – המזכה) חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה – לשלם לו את שוויה.
- (כ) אחת היא אם באה הזכיה מפעולת הזוכה, מפעולת המזכה או בדרך אחרת.
2. בית המשפט רשאי לפטור את הזוכה מחובת ההשבה לפי סעיף 1, כולה או מקצתה, אם ראה שהזכיה לא היתה כרוכה בחסרון המזכה או שראה נסיבות אחרות העושות את ההשבה בלתי צודקת.
3. הזוכה רשאי לנכות ממה שעליו להשיב את מה שהוציא או התחייב להוציא או השקיע באופן סביר להשגת הזכיה.
4. מי שפרע חובו של אדם אחר בלי שהיה חייב לכך כלפיו, אינו זכאי להשבה אלא אם לא היתה לזוכה סיבה סבירה להתנגד לפרעון החוב, כולו או מקצתו, ואינו זכאי להשבה זו אלא כדי מה שנתן לפרעון החוב.
5. (א) מי שעשה בתום לב ובסבירות פעולה לשמירה על חייו, שלמות גופו, בריאותו, כבודו או רכושו של אדם אחר, בלי שהיה חייב לכך כלפיו, והוציא או התחייב להוציא הוצאות בקשר לכך, חייב הזוכה לשפותו על הוצאותיו הסבירות, כולל חיוביו כלפי צד שלישי, ואם נגרמו למזכה עקב הפעולה נזקי רכוש, רשאי בית המשפט לחייב את הזוכה בתשלום פיצויים למזכה, אם ראה שמן הצדק לעשות כן בנסיבות הענין.
- (ב) לענין החיוב בפיצויים לפי סעיף קטן (א) דין מי שנכסיו שימשו לשמירת הערכים האמורים כדין מי שעשה פעולה לשמירתם.
- (ג) אין חובת שיפוי או פיצוי לפי סעיף זה על זוכה שהתנגד לפעולה או לשימוש בנכסים או לשיעור ההוצאות או שהיתה לו סיבה סבירה להתנגד להם, זולת אם הפעולה או השימוש בנכסים היו לשמירה על חייו, שלמות גופו או בריאותו.
6. (א) הוראות חוק זה יחולו כשאין בחוק אחר הוראות מיוחדות לענין הנדון ואין הסכם אחר בין הצדדים.

חובת ההשבה

פטור מהשבה

ניכוי הוצאות

דין הפרע חוב הזולת

דין הפועל לשמירת ענין הזולת

תחולה ושמירת תרופות

חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979

(ב) חוק זה יחול גם על המדינה.

(ג) אין בחוק זה כדי לגרוע מתרופות אחרות.

7. סעיף 3 לחוק דיני הנזיקין האזרחיים (הטבת נזקי גוף), תשכ"ד-1964
— בטל.

ביטול